

ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ У ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ЗА ДОПОМОГОЮ ХУДОЖНЬОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Мишевська Ю.

науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Бабій І.В.

*Уманський державний педагогічний
Університет імені Павла Тичини*

Соціокультурна ситуація нашого суспільства, відрізняючись складністю і суперечливістю, в даний час характеризується емоційною напруженістю, підвищенням тривожності та агресивності населення, що не може, у свою чергу, не позначатися на дітях. Для дитини змістовний сенс емоційного спілкування не обмежується лише присвоєнням певних норм і правил поведінки. Вона переживає особливий стан накопичення соціально-емоційного досвіду (в динаміці розвитку особистості). Основу досвіду також складають узагальнені переживання, які впливають на самопочуття дитини, на її можливість бути самобутнім. У життєдіяльності дитини емоції, переважають над вольовими процесами, закладають базу для здоров'я і особистісного зростання, сприяють вихованню соціально значущих якостей.

Неефективна реалізація можливостей в емоційному розвитку дітей призводить до «психологічного неврівноваження», формування «емоціональної глухоти». Це дозволяє розглядати проблему емоційного розвитку підростаючого покоління як одну з актуальних, а пошук ефективних шляхів її вирішення є важливим завданням для сучасної педагогічної теорії і практики.

Історико-педагогічний аналіз показав, що емоційний розвиток,

роль емоцій у житті людини, їх вплив на поведінку і формування особистості привертала увагу дослідників з давніх пір. Так, Арістотель розробляв теорію афектів та способів їх попередження. Філософи М. М. Бахтін, В. С. Библер, М. К. Мамардашвілі, психологи Л. С. Виготський, О. В. Запорожець, А. Н. Леонтьєв, Ж. Піаже, Д. Б. Ельконін, педагоги М. Монтесорі, В. О. Сухомлинський аналізували різні аспекти соціального становлення особистості, відзначаючи при цьому важливість емоційної сфери у розвитку людини.

Поряд з вивченням змісту емоційного розвитку в дитячому віці дослідники особливу увагу приділяють вивченню умов, які сприяють або перешкоджають повноцінному становленню емоційної сфери дитини. В роботах авторів показано, що цей процес не є стихійним, він відбувається в результаті цілеспрямованого виховання, що спирається на механізми онтогенезу. У зв'язку з цим стає очевидним роль дорослого в емоційному розвитку дитини.

У процесі емоційного розвитку необхідно враховувати вікові особливості особистості. Провідну роль у дітей даного віку займають емоції, почуття, переживання і мотиви, діючі над вольовими процесами. Перші спроби імпровізації дітьми 4-5 років життя не мають скільки-небудь закінченої форми. До 7-8 років в імпровізаціях дітей є розгорнуті сюжети, настрої, виражені щодо завершень композицією.

Використання художньої імпровізації як засобу емоціонального розвитку дітей 5-6 років спирається на вікову

періодизацію дітей, представлену в педагогічній системі М. Монтессорі: «дитина у віці 6-9 років в умовах вільної реалізації пізнавальних імпульсів являє собою справжнього дослідника» [2, с. 65]; даний віковий період названий «Дослідника навколишнього світу»: дитина шукає осмислений образ світу, образ себе самого як людину, образ свого місця і своєї індивідуальної ролі в природі і культурі [2, с. 30]. Дитина 5-6 років, розвивається в навколишньому світі, освоює естетичні емоції, художні настрої, за допомогою різних видів художньої імпровізації, пізнає в синтезі мистецтв художні образи на матеріалі світової художньої культури. Наш зовнішній вплив дає результат розвитку внутрішнього світу дошкільника. З новими внутрішніми ресурсами дитина знову взаємодіє з світом.

Отже, спираючись на результати досліджень закономірностей і механізмів емоційного розвитку особистості, ми вважаємо необхідним і можливим цей процес здійснити за допомогою спеціально організованої роботи з дітьми 5-6 років і в умовах ДНЗ, в основі якої буде лежати використання художньої імпровізації.

Література:

1. Гапон Ю.А. Соціально-педагогічна концепція виховання / Ю. А. Гапон. – К., 1990. – 159 с.
2. Дичківська І.М. Вправи у соціальній поведінці дітей за системою М. Монтессорі: Навчальний посібник / І.М. Дичківська, Т.І. Поніманська. – Рівне, 1999. – 57 с.